

شهر و شهروندی در داستان‌ها

تهیه و تنظیم: مهنوش شاهین‌راد

فریبا وفی

یکی از داستان‌نویس‌های خلاق و شناخته شده کشورمان فریبا وفی است که با نگاهی تیزبین و بیانی شیوا، هزارتوی زندگی روزمره در شهر را با جزئیاتی ظریف در ذهن خواننده به تصویر می‌کشد. وی داستان‌نویسی را از نوجوانی آغاز کرد و داستان‌های کوتاهی را در گاهنامه‌های ادبی و مجلات آدینه، دنیای سخن، چیستا و زنان به چاپ رساند. در ادامه دو مجموعه داستان نخست او، در عمق صحنه و حتی وقتی می‌خندیم، در اواسط دهه هفتاد به چاپ رسید. رمان‌های *رؤیای تبت*، *پرنده من*، *ترلان*، *رازی در کوچه‌ها*، *ماه کامل می‌شود*، *بعد از پایان*، و مجموعه داستان‌های همه *افق*، *در راه ویلا*، *بی باد بی بارو* و *روایت دیوان پروین اعتصامی* از دیگر آثار خواندنی وفی است. نوشتن از دنیای زنان همواره از دغدغه‌های این نویسنده بوده است. به نظر او، هنوز مسائل

شهرها و فضاهای شهری به عنوان بستر زندگی روزمره افراد از اهمیت ویژه‌ای برای داستان‌نویسان و هنرمندان برخوردارند. آنان با نگاهی خلاق و دقیق، بسیاری از ویژگی‌های نامرئی یا فراموش شده فضاهای شهر و ارتباط شهروندان با آنها را در حافظه اثر هنری خود ثبت می‌کنند و به این ترتیب نقشی ابدی به آنها می‌بخشند. این چنین است که نسل‌های آینده، اگر هویت دورانی خاص از شهر و شهروندانش را از لابه‌لای خاطرات شفاهی نیابند، با خواندن این آثار و گشت و گذار ذهنی در توصیف‌های دقیق آنها، نشانه‌هایی ارزشمند می‌یابند. این آثار خاطرات گذشته را تداعی می‌کنند و عطر و طعمی منحصر به فرد از فضا به خواننده عرضه می‌دارند. کشف لایه‌های پنهان شهر از خلال داستان‌ها و آگاهی از تجربه زیسته شهروندان به عنوان نقش‌آفرینان داستان‌ها نیز پتانسیل‌ها و در عین حال ضعف‌ها و کاستی‌های شهر و زندگی در آن را به متخصصین می‌نمایاند. بنابراین دور از ذهن نخواهد بود اگر شهرسازان، معماران و جامعه‌شناسان را به خواندن داستان‌هایی که به توصیف دقیق زندگی و تجربه شهروندان در شهرها و فضاهای مختلف پرداخته‌اند دعوت و داستان‌نویس‌های خلاق را نیز در ترکیب تخصص‌های مختلف همکار در پرداختن به شهر و شهروندانش همراه و شریک کنیم.